

Danskeren" udgaa Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00. Bladet betales i Forskud. Posttiling, Betaling, Adresseforandring, etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Correspondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dens Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til "Danskere"ns Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som avterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det avterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertisementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Offertagen. 18. til 26. Februar. Vi skal her i Dødsfart meddele et Ord om denne Sag af Past. Theodor Schmitt, Formand for den evang. luth. General Council. Han skriver:

"Den lutheriske Kirke maa være en Moder for sine Sønner i Jorden. Den maa bringe den store Vægs Gjerning til sine Soldater, som er i aandelig eller legemlig Nød, under Sygdom, og naar de staa Ansigt til Ansigt med Døden. Vi, der prædiker de tapre, maa bringe de saarede Gjerning.

Den nationale Kommission for Soldaters og Sømands Bøjsker samler Gjerningen fra Hjertene i Hjemmet og gør den virksom i deres Hjerte og Liv, som er i Vejrene og Besværene. Kommissionen er Kirkes Kærligheds "Song Distance Extension" til Vejren langt borte fra Hjemmet. Vore unge Mennesker skal ikke leve uden Guds Ords Kraft heller ikke de som Gunde. Vor Kirke vil ikke staa tilbage og se dem forsmået eller fordærvede. Dens Benge vil flyde rigelig ind til Støtte for den gode Sag. Den vil give Svare paa Oprøbet."

Lad os høre jaa paa dette Oprøbet. Men husk: Ikke mindre end en Dollar for hvert Konfirmeret Medlem! Der er fattige, som ikke evner saa meget. Derfor maa de, der evner mere, give mere.

Send Pengene til vor Kirkes Kasserer: Mr. Otto Hansen, Blair, Nebr.

Den grundtvigske Ungdom. Ved Past. J. C. Aaberg i "Ar. Sm." meddeler en Del af Været Bloch, Digod, om Arbejdet blandt Ungdommen derhjemme, skriver han:

"De grundtvigske Ungdomsforeningers Arbejde i Danmark ledes vist for en stor Del i samme Spor som vore Ungdomsforeningers Arbejde her i Landet — skønt de dog vist ikke har saa meget "blot til Underholdning" — det er derfor nok saa interessant at lægge Mærke til Været Blochs Udtalelser, og det er at haabe, at de samme gode Resultater maa vise sig i vort Ungdomsarbejde.

Jeg tror, der er et Punkt, hvori de unge adskiller sig fra os ældre. Jeg tror, de kræver større Klarhed end vi i Spørgsmaalet: Kristnen eller ikke Kristnen," skriver Været Bloch. Det vilde være nok saa verdifuldt at vide, om det ogsaa er Tilfældet blandt de unge i Danmark sammenlignet med os her.

Den Grundtvigske Ungdom. Har Ungdomsarbejdet mon fremskudt en større Trang til kristelig Klarhed hos de unge? Hvis det ikke har, hvad er saa Grunden? Men hvis det har, hvad gør saa Ungdomsforeningerne for at imødekomme denne Trang? Været Bloch skriver, at han tror, at den Livsform, der skal til overfor den unge Slægt, maa gaa i mere bevidst kristelig Retning end hidtil. Er det den almindelige Mening i D. S. U? Jeg for min Del har længe været overbevist om det sam-

me; men jeg har ogsaa lidt følt, at jeg stod temmelig ene med det Syn. Nu er det altsaa, i alt Fald for mig, ret interessant at se, at en af Lederne i den Ungdomsbewægelse i Danmark, der vel staa os nærmest, mener det saa m m e.

Pensionssagen.

Den Forbindelse, i hvilken den Sag bør ses.

Den forenede danske-lutheriske Kirke bekludte ved sit Aarsmøde 1916 at begynde Dannelsen af et Pensionssag paa mindst \$50,000, og ved sit sidste Aarsmøde bekludte den at begynde Pensionsvirksomheden fra Nytaar 1918 af. Men Fondets Minimum er langt fra naaet endnu. Disse Kendsgerninger faar tjene som Undskyldning for at drage denne Sag frem i en Tid, da der er saa meget andet, som gør berettiget Krav paa baade vor Interesse og vor Ofservillighed.

Man er naturligt udsat for at se denne Sag i altsor snever Forbindelse — i Forbindelse blot med gamle og udtjente Præsters og Profesorer og deres efterladte uforjærgedes Trang. Men Sagen bør ses i Forbindelse med hele Kirkes Virksomhed.

Kan nok være, at et Blik paa trængendes Nød lettest vækker Medlidenhed og Villighed til at række en hjælpende Haand for at holde Nøden ude. Men det er ikke egentlig Medlidenhed med trængende her skal vækkes. Som Personer betragtet trænger Præster og Profesorer ikke mere til Understøttelse paa deres gamle Dage end andre Mennesker, næppe engang saa haardt som mange andre. I Reglen er de saa rigt udrustede, hvad baade Evner og Kundskaber betræffer, at de ikke behøver at staa tilbage i Livets Kamp for Eksistens.

Rej, den Sag bør ses i Forbindelse med hele Kirkes Virksomhed, i Forbindelse med, hvad Kirken trænger til.

1) Kirken trænger til Uldste (Presbyter, d. e. Præster) i enhver Menighed. I Ap. Gr. fortæller (14, 23), at Paulus og Barnabas indsatte Uldste i enhver Menighed, og Tit. 1, 5 skriver Paulus: "Derfor efterlod jeg dig paa Kreta, for at du skulde bringe i Orden, hvad der stod tilbage, og indsatte Uldste i enhver By.

Denne store Apostel fandt det altsaa nødvendigt, at der skulde indsættes Uldste, Præster i enhver Menighed, i enhver By. Det har steds siden vist sig at være nødvendigt, og det viser sig nødvendigt i Dag og under vore Omstændigheder.

2) Det er Arbejdere, Kirken trænger til. Jesus siger selv: "Høsten er stor, men Arbejderne ere faa; beder derfor høstens Herre om, at han vil sende Arbejdere i sin Høst" (Mt. 9, 37-38.)

Der behøves vel Arbejdere alle Begge, hvor der skal udrættes noget. Men der er Stillingen i Livet, hvor det lader sig gøre at drive den frem, der mangler Energi til at drive sig selv. Men Præstestegningen er ikke en af disse Stillingen; en Præst maa være et energifult Menneske, der kan drive sig selv og drive andre med uvertid. Han maa være en Arbejder.

Og lad os med det samme gøre opmærksom paa, at skønt Jesus sagde: "Beder høstens Herre, at han vil sende," saa søgte han selv Arbejdere, bl. a. Fiskere, som han oplærte til at være Menneskefiskere. Kirken bør ogsaa i vor Tid søge Arbejdere, som den kan uddanne, og den bør søge de bedste.

3) Kirken trænger til uddannede Arbejdere. Der har ofte været peget paa, hvad der blev sagt om Apostlene Peter og Johannes, at de var "u lærde Mænd og Lægløse", men saa glemmer man, hvad der siges i samme Brev (Ap. Br. 4, 13), at "de havde været med Jesus."

Ja, Apostlene havde været med Jesus i tre Aar, og de blev særlig udrustet med "den Helligaand og Kraft fra det Høje" paa Pinsedag. For øvrigt indskræmmer vi saa gerne, at Herren har brugt u lærde Mænd og Lægløse til store Ting i sin Kirke, men det er ikke Reglen.

Som Regel kan det siges, at en Præst bør staa nogenlunde paa sin Tids Dannelses Højde, saa han er i Stand til at bedømme Landsstrømningerne, som gaar igennem Tiden. Og han bør være hjemme først og fremmest i sin Bibel og helst i de Sprog, dens Væger er skrevet i; han bør være hjemme i Kirkes Historie og i det Jofks Historie, som han skal arbejde iblandt, ogsaa i dets Sprog, dels ogsaa i dets Litteratur.

4) Altsaa — Kirken trænger til de bedste Mænd, vel uddannede Mænd — at de er levende troende Mennesker og nidfære for Herrens Være, Menneskers Frelse og Guds Riges Fremme forudsattes som første Betingelse.

Nu kommer vi saa til, hvad vi særlig vilde rette Opmærksomheden paa:

For et ungt, begavet Menneske, der har gode Udsigter i Livet, at vælge at kæmpe sig frem til at blive dygtiggjort til en Stilling som Præst eller Lærer i Kirken — det koster noget af Forsagelse.

Da et mere i denne Forbindelse. Han maa helt hengive sig til Gerningen og give Afkald paa timelige Chancer i Livet. Den hellige Gerning bør stænkes hele hans Tanke og Energi.

Bispefuld kan Herren kalde sine Redskabere, saa de forlader alt for at følge ham. Men det hedder da ogsaa i Guds Ord, at "den, som underviser i Ordet, skal dele alt godt med den, som underviser ham" (Gal. 6, 6) og: "Saaledes har ogsaa Herren forordnet for dem, som forkynde Evangeliet, at de skulle leve af Evangeliet" (1 Kor. 9, 14).

Dermed har Herren saaledes egentlig forud sagt til dem, der vil følge hans Kald til Præstie eller Lærergerningen i hans Menighed: I kan trygt følge Kaldet uden timelige Betyrninger, thi jeg har sørget for, at I skal leve af eders Gerning; jeg har sagt til dem, I underviser, at de skal dele alt godt med eder.

Men nu viser det sig jo, at Præster og Lærere saa vel som andre Mennesker lever ud over den arbejdsdygtige Alder; og det hænder, at de dør borte og efterlader Gustru eller andre, de stod over for som Forsørgere. Her er det saa, Pensionen kommer i Betragtning.

Nu vel, Guds Ord siger intet direkte om Pension; det siger derimod som paavist, at de, som forkynder Evangeliet, skal leve af Evangeliet, og at den, der underviser i Ordet, skal dele alt godt med den, som underviser ham.

Om Præsten saa bliver saa rigelig lønnet, at han kan lægge noget til Side, enten i et Livsassurance-Selskab eller paa anden Maade, eller han lønnes mindre godt og saa tilkendes en Pension, efter at han har udtjent, det bliver, mener vi, en Sag, der hører ind under vor Konfessions 18. Artikel, altsaa noget, Fornuften maa afgøre.

Men — Erfaring viser, baade at Præsten kan forglemme at faa noget lagt til Side, og at Menigheder kan være tilføjelige til ikke at give ham mere, end han behøver for med sine at leve ansædligt.

Væge disse Omstændigheder taler for, at det fornuftigste er at have en Ordning indenfor Kirken, hvorefter Præsten — og i Tilfælde de, der var afhængige af ham — kan faa Pension.

Nu et lille Regnestykke, som vil vise, hvad de Regler, vi har vedtaget for Pensionssag, vil lede til.

Det er jo i disse Regler bestemt, at enhver, der vil blive pensionsberettiget, skal indbetale \$200 som Indtrædelsesafgift og siden \$10 om Aaret. Sæt nu, at en Præst tjener i 40 Aar (flere af os har jo tjent længere), saa bliver de \$200 med Renter og Renteres Renter efter 6 Procent (som Reglerne bestemmer) til \$2,019.96, og de \$10 om Aaret efter samme Rentesfod til \$1,645.77, tilfammen \$3,665.73.

Dette Regnestykke viser, at Præsternes eget Bidrag til Rasken vilde have naaet ganske langt, dersom Pensionssag-Forretningen var blevet begyndt samtidig med, at Samfundet blev begyndt.

Efter de vedtagne Regler vilde vore Præsters og Profesoreres Bidrag saa i hvert Fald ved denne

Lid have beløbet sig til mellem \$75,000 og \$100,000. Dette sidste er dog ikke nøjagtig Beregning, hvad ovennævnte derimod er. Hvad der nu mangler er, at vi ikke fik begyndt dette Pensionssag, før flere af os er færdige til at drage Pension.

Men saa er der nok Mænd med Hjerte for Herrens og Kirkes Sag, Mænd, hvis \$2000 Anbringelse i Land eller Forretning i Løbet af 40 Aar, eller kortere Tid, har givet \$10,000, \$50,000 eller \$100,000, som er villige til at øge Fondet, saa det naar de \$75,000 a \$100,000. Vi haaber at se det.

Om Sammenlutning.

Forskellige har begyndt at skrive om en Sammenlutning mellem de to danske Kirkesamfund, og der bliver vel ogsaa talt derom. Synnerlig dyb Nød har Sammenlutningsstanden dog næppe; den er vist nærmest kaldt til Live uden fra, idet afbillige kirkelige Sammenlutninger har fundet Sted i det sidste Aarstid.

Det kan nok siges, at der er mangt og meget, som har rejst Skillemur mellem de to danske Kirkesamfund; det, der konstitutionsmæssigt har delt dem, har jo fornemmeligt været Spørgsmaalet om den hellige Skrift; Befendelsen af den har den danske Kirke aldrig udformet paa lutherisk Vis, men givet den Sving efter den grundtvigske Dyttelse. Og i denne sin Stilling har den vel haft Støtte af sit Udvalg i Danmark, idet det med sit overvejende grundtvigske Præg vist aldrig hverken har ønsket eller krævet en lutherisk Befendelse af Skriften fra den danske Kirke i Amerika.

"Den danske Kirke i Am."s Befendelse af Skriften er formuleret saaledes:

"I den underligste Overensstemmelse med den kristne Tro er den hellige Skrift, saavel den gamle som ny Pagts fanoniske Væger, som vi derfor erkender og antager som Guds Ord til Menigheden, indeholdende Visdom til Salighed for Troens Husfæller, og som saaledes er vor Oplysnings- og Opbyggelsesbog paa Troens Grund."

Til denne Befendelse gav Past. P. S. Vig følgende Kommentar i "Danskere" Nr. 17 for 1893: "Hvad der menes med "den kristne Tro" viser det foregaaende Punkt i Konstitutionen; det er nemlig den apostoliske Trosbefendelse. Dette Samfund befænder altsaa hermed, at det:

a) anser Guds Ord, den hellige Skrift for en Maane, der skal laane sit Lys fra Trosbefendelsen — eller rettere — fra den grundtvigske Anskuelse om Trosbefendelsens Oprindelse og Stilling. Skriften kan altsaa ikke lyse, inden den selv bliver oplyst af den grundtvigske Anskuelse;

b) men dermed sætter dette Samfund Guds Ord, den hellige Skrift, i Klasse med enhver anden Bog, som er i Overensstemmelse med Trosbefendelsen om det end sætter Bibelen øverst i Klassen, fordi den er i den "underligste Overensstemmelse";

c) men dermed har Samfundet vist, at det er affaldet fra den evangelisk lutheriske Befendelse — og dermed ogsaa fra den danske Folkekirkens Befendelse, isølge hvilken den hellige Skrift er øverste Regel og Rettesnor for Tro, Lære og Levnet. Derimod er den hellige Skrift i dette Samfund sat ned paa den Blads, som Symbolerne ellers har i den lutheriske Kirke; thi disse — ogsaa den apostoliske Trosbefendelse — er Guds Ord, fordi de er i den underligste Overensstemmelse med den hellige Skrift.

d) men dermed har dette Samfund i Virkeligheden tillige bekendt, at det ikke anerkender Bibelen for Guds Ord; thi saa vilde det ikke anse den for en Maane, der laaner sit Lys andet Steds fra. Det er nok som bekendt, at de levende Medlemmer i dette Samfund anser den Lære, at Bibelen er Guds Ord, for reformeret. Og naar det alligevel i den ny Konstitution nedlader sig til at kalde Bibelen Guds Ord, saa bliver det i Sammenhængen, hvori det forekommer, et tomt Navn, som er stillet op

for at daare enfoldige Mennesker, som ikke ved, hvad lutherisk Tro og Lære er. Det er kun Skin og indet andet." — Saa langt Past. Vig.

Nogen vil maasse sige: ja, men dette er skrevet i forrige Aarhundrede, for 25 Aar siden. Næmme! Det hører til de vitale Spørgsmaal for et Kirkesamfund. Det var den Befendelse, at den hellige Skrift er Guds aabenbarede Ord, der førte til Dannelsen af "Kirkesamfundet" i 1884; det var den, der førte til et Brud i den danske Kirke og til Fremkomsten af "Nordkirken" i 1894, og det var den, der i 1896 var en af Hjørnestenene, hvorpaa Den for. Kirke blev grundet, og den er fremdeles af saa fundamental Betydning, at man kan ikke gaa uden om den A. D. 1918 eller senere. Ør man det alligevel, skal det nok komme til at sive til os bagefter.

Naar den for. Kirkes Formand i "Arkl." Nr. 4 d. A. skriver med Henyn til det, de to Samfund kan have tilfælles: "Vi befænder, at Bibelen er "Vægerens Bog", er den guddommelige Aabenbaring og Mennesker til Salighed, da er det rigtig nok, saa langt det rækker, men det er jo et godt langt Stykke fra, at være den fuldtone lutheriske Befendelse af Skriften (hvilken Formanden jo heller ikke havde i Sinde at udforme her). Fra grundtvig Side kaldes Bibelen jo "Vogen over alle Væger", "vor Herres Fødselsdagsgave til de døste" o. L.; men saadant er der vagt til Samfundsbefendelse for lutheriske Skriftne.

Skulde der være foregaaet en saadan Udvikling i Den danske Kirke, saa den nu med ærlig Gu kan tiltræde en utilfløret lutherisk Befendelse af den hellige Skrift, da vilde det være at hilse med Glæde; men det maa den jo saa lægge for Dagen.

Det er ganske vist beklageligt, at den lille Flok Danske i Amerika skal være delte i forskellige Kirkesamfund. Men dersom det, der stiller dem, er af en saadan Natur, at det maa hindre hjertelig Fortaalelse og fredeligt Samarbejde mellem dem, om de slutter sig sammen, er det da ikke bedst at være to? Ærlig Afviselse er da at foretrække for uholdbar Sammenlutning. Man vil maasse pege paa de norske Samfunds Forening. Jeg ved, at de har haft Krig paa Kniven, men aldrig om det, der stiller Danske i tvende Afdelinger.

Men skal da Svælgel mellem de to Samfund blive ved at være lige dybt og bredt? Kan man ikke begynde at bygge Bro over Kløften? Vilde det ikke være muligt at nærme sig hinanden ved Fællesmøder og Fællesarbejde? Kan man ikke forhandle og befende sig sammen, da maasse man kan nærme sig hinanden ad Arbejdsrets Vej.

I et Brev fra Chicago er nylig meddelt mig, at Kvinderne i alle de danske Menigheder der (altsaa den danske og den forenede Kirkes) holdt fælles Kvindemøder. I Fjor havde de danske Menigheder i Omaha (begge Samfund) og i Council Bluffs Fællesmøder. Bliver noget lignende sat i Gang andre Steder, hvor Forholdene tillader det, da vil der maasse deraf vokse Lommer til Brobygningen.

Kunde det ene Samfunds Aarsmøde ikke sende een eller flere Delegerater til det andet Samfunds Aarsmøde? Lader det sig ikke gennemføre paa Grund af Forsatnings-spørgsmaalet, saa lad os holde almindelige Kirkesmøder med Indbydelse og Deltagelse fra begge Samfund.

Kan man ikke række hverandre Haand i forskellige Birkomheder som t. Ekf. Lutheriskens Opsyrelse, Uthæmmissionen, Høspitalsarbejdet, Alderdomshjem o. L.? I de stamandinviske Lande er man jo sædvanligvis at flette Samarbejdningen. Og for ikke længe siden var den svenske Erkebiskop Spæderblom i København for at udfinde flere Veje for mere Fællesarbejde og nærmere Tilslutning mellem Kirkefolket i de nordiske Lande.

Men kan der i en saadan Tilnærmelse ikke ligge et Eksempel, som er bær for os Smaafolk at overveje og følge?

Den danske Kirke kan utvivlsomt blive den forenede til Gavn med

Henyn til Modersmaalets Betydning. Jeg tror, at dens Stilling til det er solidere end vor — Skam at maatte tilstaa det! Iblant os mener afbillige jo, at Sporet allerede er færdigt til Sprogskifte og man giver Signal, at Toget maa borte fra det gamle Spor, skønt det i Virkeligheden inægler af Sted helt langsomt omme bag Vægen endnu langt borte fra "The Transfer". Maasse den danske Kirkes Indflydelse i den forenede i dette Tilfælde kunde være som en koldbloedig Konduktør, der siger: lad os dog ikke begynde paa at skifte, før vi naar Stationen og er færdige til det!

Og saa Australmissionsen! Fra den danske Kirkes Side har nogen skrevet, at efter en Sammenlutning kunde man bedre løse den Op-gave ogsaa. Det gav Genlyd hos mig. Den for. Kirke har hidtil stillet sig saa uafgjort over for den Virksomhed og hverken sagt helt ja eller helt nej. Sid der med Vistand fra den danske Kirkes Side kunde blive taget et Løst for den Mission. Den trænger til et haandfast Tag. Vil man hjælpe i den Sag?

Jvar Marius Hansen.

"Sammenlutning."

Past. Vig havde i Begyndelsen af sin Artikel om "Sammenlutning" faaet det stillet saaledes, at der var kommen til at staa Sammenlutning — maasse var det Sættelsen, der var Skuld i den næsten uunærlig Udeladelse. Men det bragte mig til at tænke paa, hvorfor ikke tage "S" borte ogsaa, saa kommer der til at staa "Umenslutning," og det er jo forhaabentlig det, de fleste i begge Samfund længe efter — at sige Amen til, at der bliver een dansk lutherisk Kirke i Amerika.

Forleden, vi var til Menigheds-møde, sang vi det gamle kendte Vers: "Guds Ord det er vort Arbejds, det skal vort Afkom være." Og straks tænkte jeg, om vi dog ikke fra begge Sider af Hjertet kunde være med til at synge dette — saa kan jeg ikke se noget til Ginder for Sammenlutning, saa kunde den paastynes. Jeg (og vist mange) har ellers ikke indtil for nylig været for Sammenlutning, men ved at se ud i Fremtiden er der mange Ting, der ser mere mærkt ud end forhen, og Tiden er langt hen paa Dagen, maasse endog-faa efter Al. 6 (i aandelig Mening) og vi ved ikke, hvor hurtigt det næste kan dukke frem — da gælder det om at staa sammen forenede, alt hvad som vil være af Sandhed og om Samtal, og det øvrige, som Gamaliel siger, vil falde bort af sig selv. Hvad Past. Kirkegaard skrev, var vi særlig glad ved, især naar han skriver: "Lad os nu ikke tilsmudske hinanden, for saa bliver vi da saa grimme." Ja, de, der i nogen Maade har lært sig selv at fende, vil ogsaa sige: Desværre, den Rund og den Ben, og alt det med at optage alt i bedste Mening, hvor kom vi lidt tilfjort netop paa dette Omraade til stor Støde for os selv. Det 8. Bud er vi endnu ikke helt Mester i. Hvor dejligt var det ikke, om vi ogsaa, hvad det 8. Bud angaar, kunde blive helt omvendte og optage alt i bedste Mening. Og mon der egentlig er saa meget at rose sig af ret mange Steder? Rene Menigheder kan vi ikke naa her paa Jord, og i Stedet for en overhaandtagende levende Kristendom i Menighederne maa man vist mange Steder frugte for en overhaandtagende Verdslighed.

Hvad er saa her at gøre andet end staa sammen og være Lys og Salt saa langt som muligt.

Ja, mon ikke Tiden nu er inde for Sammenlutning? I hvert Fald er Tiden inde til at skrive og forhandle, og vi venter at høre fra mange ret snart. En Mand her fra Egan var saa kisteglad ved Tanken om Sammenlutning, at han sagde: "Jeg kunde have lyst til at give flere Hundrede Dollars, hvis den Sag kom i Orden." Vedkommende sagde ogsaa, at han var saaledes stillet, at han kunde tage sin Blads imellem Grundtvig og Bih. Veet.

"Gaver Fred med alle, saavidt det staa til eder," og "Salige ere de,